

# SISÄLLÖNKUVAILOHJE MARC21-FORMAATTIA VARTEN

Ohje on tehty ensisijaisesti Voyager- ja Aleph-kirjastojärjestelmillä luetteloivia suomalaisia kirjastoja varten, mutta sitä voidaan käyttää muissakin MARC21-formaattia soveltavissa kirjastoissa.

YLEISTÄ.....	2
LUOKITUS.....	2
050 - LIBRARY OF CONGRESS -LUOKITUS (LCC).....	2
060 - NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE -LUOKITUS (NLM).....	2
072 - AIHEALUEKOODI .....	3
080 - UDK-LUOKITUS.....	3
082 - DEWEY-LUOKITUS .....	3
084 - MUU LUOKITUS.....	4
ASIASANOITUS .....	5
600 - HENKILÖNNIMI ASIASANANA .....	6
610 - YHTEISÖNNIMI ASIASANANA.....	7
611 - KOKOUKSEN NIMI ASIASANANA.....	8
630 - TEOKSEN NIMI ASIASANANA .....	8
ASIASANA (kentät 648 – 655) .....	9
648 - AIKAA ILMAISEVA TERMI ASIASANA .....	9
650 - KONTROLLOIDUN ASIASANASTON ASIASANA.....	9
651 - MAANTIETEELLINEN NIMI ASIASANANA.....	11
653 - KONTROLLOIMATON HAKUTERMI .....	12
655 - AINEISTON LAJITYYPPI/MUOTO HAKUTERMINÄ.....	13
MUUT SISÄLLÖNKUVAILOKENTÄT (kentät 654, 656-662).....	13
LIITE 1: Luokitusjärjestelmiä.....	14
LIITE 2: Asiasanastojen lyhenteet kentissä 650 ja 651 .....	15
LIITE 3: Asiasanastoja.....	16
Yleissanastoja .....	16
Erikoissanastoja .....	16

Korjaukset 27.5.2009 päivitettyyn versioon:

- 2.11.2010: Liitteet päivitetty
- 14.2.2011: Sivun 5, Asiasanoitus, kohta 4: esimerkissä aikaisemmin mainittu sana Cell Biology on tullut takaisin mesh heading –sanaksi. Cytologia ei puolestaan enää saa käyttää
- 14.2.2011: 653, osakentän 19 käyttö
- 22.3.2011 - 17.11.2011: Korjauksia liitteessä 3.

## YLEISTÄ

1. Aineistojen sisällönkuvailussa käytetään kontrolloituja tai kirjastojen omia asiasanastoja/tesauruksia ja/tai luokitusjärjestelmiä. Sanastoja on sekä yleissanastoja että erikoisalojen sanastoja. Myös luokitukset voivat olla yleisiä tai tieteenalakohtaisia.
2. Yksittäiset kirjastot valitsevat ja päättävät, mitä sanastoja ja/tai luokituskaavioita käytetään ja millä syvyydellä sisällönkuvaillaan.
3. Sisällönkuvaillijoiden tulee aina tarkistaa asiasanojen oikeellisuus.

## LUOKITUS

1. Luokitusta käytetään kirjasto- ja tieteenalakohtaisesti joko pelkästään tai asiasanojen lisäksi. Kaikki kirjastot eivät käytä lainkaan luokitusta.
2. Yleisimmin käytetyt luokitusjärjestelmät luetellaan liitteessä 1.
3. Kirjastot päättävät, käytetäänkö jotakin luokitusjärjestelmää aineiston kuvaamiseen ja millä syvyydellä aineistot kirjastossa kuvaillaan.
4. Luokituksen merkitys korostuu varsinkin tekniikan ja luonnontieteiden aloilla, joilla ei ole käytettävissä toimivia, kansainvälisiä asiasanastoja.
5. Osakenttäjaotuksen voi tarkistaa [MARC21-formaatin suomennoksesta](#).
6. HUOM! Vain yksi luokkanotaatio per kenttä. Osakenttää Ꞥa ei toisteta, vaan jokaiselle luokalle luodaan oma OXX-kenttä.

### 050 - LIBRARY OF CONGRESS -LUOKITUS (LCC)

<http://www.loc.gov/catdir/cpsol/lcco/lcco.html>

- Tulee kopioitujen tietueiden mukana esim. Kongressin kirjaston tietokannasta

1. indik. Määrittelemätön (kopioiduissa tietueissa myös 0 tai 1)  
2. indik. 4 (kopioiduissa tietueissa myös 0)

Osak. Ꞥa LC-luokka

*Esim.*

1. 050\_4 Ꞥa NB933.F44

### 060 - NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE -LUOKITUS (NLM)

<http://wwwcf.nlm.nih.gov/class/>

- Lääketieteen ja terveystieteiden kirjastojen käyttämä luokitus

1. indik. Määrittelemätön (kopioiduissa tietueissa myös 0 tai 1)  
2. indik. 4 (kopioiduissa tietueissa myös 0)

Osak. Ꞥa NLM-luokka

*Esim.*

1. 060\_4 Ꞥa WU 113

## 072 - AIHEALUEKODI

- Kokoelmakarttahankkeeseen osallistuvien kirjastojen käyttämä luokitus. Kokoelmakartan aihealueryhymät: <http://www.varastokirjasto.fi/kokoelmakartta/opasteet/Aihealueet.pdf>

## 080 - UDK-LUOKITUS

- Yleisimmin Suomessa käytetty luokitusjärjestelmä
- Tietokannoissa on käytetty UDK:sta erilaisia versioita

1. indik. Määrittelemätön  
2. indik. Määrittelemätön

Osak. ‡a UDK-luokka  
‡x Lisäluku

*Esim.*

1. 080\_\_ ‡a 37 ‡x (480) ‡x (091)
2. 080\_\_ ‡a 929 Linna
3. 080\_\_ ‡a 908 Pälkjärvi
4. 080\_\_ ‡a 894.541 ‡x -3

- Lisälukuja käytetään suomalaisen laitoksen ohjeen mukaisessa järjestyksessä: näkökohta, paikka, aika, rotu ja kansallisuus, muoto, kieli.
- Voidaan käyttää kaksoispistettä käsitteistä, jotka on ilmaistu kiinteinä notaatioina (esim. 800:316 sosiolingvistiikka). Uusia omia kaksoispisteellisiä notaatioita ei saa luoda.
- Lukuihin liittyvistä sanallisista lisäyksistä käytetään paikannimistä luettelointikielen mukaista muotoa, jos sellainen on (esim. 908 Tukholma).
- Yhteisöjen nimistä käytetään yleisesti käytettyjä lyhenteitä (esim. 061.1 ILO).
- Henkilönnimistä valitaan luetteloinnin/asiasanoituksen kanssa yhdenmukainen muoto (esim. 929 Sibelius tai 929 Sibelius, Jean; 929 Birgitta, pyhä; 929 Aleksanteri II, Venäjän keisari).

## 082 - DEWEY-LUOKITUS

- Tulee kopioitujen tietueiden mukana esim. Kongressin kirjaston tietokannasta

1. indik. Laitoksen tyyppi: 0 – Täysi laitos  
1 – Lyhennetty laitos  
2. indik. Luokituksen antaja: 4 - muun kuin LC:n antama luokka  
määrittelemätön – tieto puuttuu  
(kopioiduissa tietueissa myös 0)

Osak. ‡a

*Esim.*

1. 082\_\_ ‡a 618.92/0978

## 084 - MUU LUOKITUS

- Luokituksen koodi osakentässä †2, esim. Yleisten kirjastojen luokitus: †2 ykl

1. indik. Määrittelemätön

2. indik. Määrittelemätön

Osak. †a Luokka

†2 Luokituksen lähde. Koodi otetaan listalta, ks. [MARC Code Lists for Relators, Sources, Description Conventions: PART III: Classification Sources](#). Jos koodia ei ole listalla, merkitään osakentän arvoksi 'z'

*Esim.*

1. 084\_\_ †a 37.8 †2 ykl

2. 084\_\_ †a 904 †2 gfdc

3. 084\_\_ †a HIS:15.1.3 †2 z

Yleisimpiä 084 osakentässä 2 käytettäviä luokituskoodeja<sup>1</sup>:

- acmccs = Association of Computing Machinery/Computing Reviews -luokitus
- agrissc = Agris-luokitus
- bar = Barnard-luokitus
- ekl = Eduskunnan kirjaston luokitus
- finagri = Finagri-luokitus
- gfdc = Global forest classification system (Forest Decimal Classification)
- inspec = INSPEC classification -luokitus
- kssb = Klassifikationssystem för svenska bibliotek
- kuvacs = Kuvataideakatemian kirjaston luokitusjärjestelmä
- mpkkl = Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston luokitusjärjestelmä
- msc = Mathematical Subject Classification (American Mathematical Society)
- rubbk = Bibliotečno-bibliografičeskaâ klassifikaciâ -luokitus
- siblcs = Sibelius-Akatemian kirjaston luokitusjärjestelmä
- suaslc = Seinäjoen korkeakoulukirjaston luokitus
- taikclas = Taideteollisen korkeakoulun kirjaston luokitus
- taykl = Tampereen yliopiston kirjaston luokitus
- teatkl = Teatterikorkeakoulun kirjaston luokitusopas
- tykoma = Turun yliopiston kirjaston vanha luokitus
- veera = VEERA-luokitus
- ykl = Yleisten kirjastojen luokitus

---

<sup>1</sup> Poimittu listasta: MARC Code Lists for Relators, Sources, Description Conventions: PART III: Classification Sources.

# ASIASANOITUS

1. Asiasanat voivat olla asiasanastojen sanoja, vapaita/kirjastokohtaisia asiasanoja, henkilönnimiä, yhteisönnimiä, teosten nimiä tai maantieteellisiä nimiä.
2. Sisällönkuvailun kieli on riippuvainen kirjastojen käyttämästä asiasanastosta/tesauruksesta. Sanastoista voi olla käytettävissä erikielisiä versioita, kuten YSA/Allärs tai MeSH/FinMeSH/SweMeSH. Vaikka kirjastossa indeksoitaisiinkin vain esim. suomenkielisellä YSA:lla, voivat julkaisun asiasisältöä kuvaavat termit tietokannassa olla eri kielillä, sillä kopioitaessa tietueita eri tietokannoista (LINDA, LIBRIS, LC jne.) saadaan niin englannin- kuin ruotsinkielisiäkin asiasanoja, jotka yleensä jätetään tietueeseen. Näin saadaan myös asiasanoja sanastoista/tesauruksista, joita ei yleensä käytetä Suomen Voyager/Aleph-kirjastoissa, kuten LCSH 'Library of Congress Subject Headings'. Joissakin monikielisissä sanastoissa termit linkittyvät toisiinsa riippumatta siitä, millä kielellä aihetta lähestyy, ja mahdollistavat myös suoran aihehaun tietokannasta (esim. Eduskunnan kirjaston asiasanasto).
3. Asiasanastoa käytettäessä on aina varmistettava käytetystä sanastosta asiasanan oikea muoto<sup>2</sup>. Termien tarkistaminen asiasanastoista on välttämätöntä, koska tietokantaan on voitu tallentaa sanastoon kuulumattomia asiasanoja ja näin virheellisen muodon käyttö kumuloituu, vaikka haettaisiinkin aikaisemmin tallennettuja asiasanoja omasta tietokannasta.
4. Yleisnimiset asiasanat kirjoitetaan yleensä pienellä alkukirjaimella (esim. YSA, FinMeSH, Hoidokki). Sanastoihin kuulumattomat "vapaat", yleisnimiset asiasanat kirjoitetaan aina pienellä alkukirjaimella.
  - Poikkeuksia: MeSH-sanastossa päätermit kirjoitetaan aina isolla alkukirjaimilla, mutta aiheaspektit pienellä. Joissain ei-suomenkielisissä asiasanastoissa yleisnimisetkin asiasanat, joissain tapauksissa vain päätermit, kirjoitetaan isolla alkukirjaimella (esim. Svenska ämnesord (sao), LCSH). Tällöin asiasanoituksessa ja kopioluetteloinnissa noudatetaan asiasanaston mukaista kirjoitusasua.
  - *Esimerkkejä asiasanojen kirjoitusasusta eri sanastoissa s. 9-10.*
5. Asiasanojen ketjutus tai ketjuttamattomuus on kirjastokohtaisesti päätettävissä. Ketjutuksesta ei ole olemassa yhtenäistä linjaa tällä hetkellä. Pitkiä ketjuja ei suositella: osakenttää ꝛx ei tulisi toistaa yli kahta kertaa. Suositeltavaa on käyttää YSAn ja Allärsin auktorisoituja ketjuja maantieteellisissä nimissä, mutta muissa se ei ole välttämätöntä.
6. HUOM! ohjeissa on esitetty vain tärkeimmät osakentät. Tarkempi osakenttäjaotus löytyy [MARC21-formaatin suomennoksesta](#). HUOM! Voyagerin ja Alephin luettelointiohjelmissa osakentät eivät välttämättä ole oletuksena oikeassa tallennusjärjestyksessä. Noudata osakenttien tallennuksessa tämän ohjeen tallennusjärjestystä.
7. Suomessa käytössä olevia asiasanastoja, ks. liite 3.
8. Sanastojen lyhenteet on saatu Kongressin kirjastolta ja ne löytyvät liitteestä 2. Vain viralliset lyhenteet tuottavat Suomen Voyager-tietokantojen asiasanahaussa käytetyn asiasanaston avatun muodon. Asiasanastojen lyhenteiden yhteyshenkilönä toimii Kansalliskirjastossa [arne.hedman@helsinki.fi](mailto:arne.hedman@helsinki.fi) (tai linnea-posti@helsinki.fi).

---

<sup>2</sup> VOYAGER-OHJE: näppäinyhdistelmällä ctrl-h tai Validate heading in this field -toiminnolla (hiiren oikean puoleinen näppäin) voi varmistaa käytetyn termin muodon tietokannassa. HUOM! Tämä ei takaa sitä, että termi on käytetyn asiasanaston mukainen. Termi siirretään näppäinyhdistelmällä alt-r /Replace-komennolla tallennettavaan tietueeseen.

## 600 - HENKILÖNNIMI ASIASANANA

- Henkilönnimi voi olla todellisen/fiktiivisen henkilön/olennon nimi, salanimi, suvun nimi, nimimerkki tai muu nimitys.
- Henkilönnimien valinnassa noudatetaan Suomalaisia luettelointisääntöjä (Hakutiedot-opas).
- Kotimaisten ja ongelmallisten ulkomaisten henkilönnimien auktorisoituja muotoja voi tarkistaa FENNICAsta.
- Huom! alla on lueteltu vain tärkeimmät osakentät – tarkista loput [MARC21-formaatin suomennoksesta](#).

1. indik.        0 - Nimen osien järjestys suora  
                  1 - Nimen osien järjestys käänteinen  
                  3 - Perheen tai suvun nimi
2. indik        0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
                  2 – MeSH (Medical Subject Heading)  
                  4 - Lähdeä ei määritelty
- Osak.            ‡a Henkilönnimi  
                  ‡d Nimeen liittyvät aikamääreet  
                  ‡c Arvonimet ja muut nimeen liittyvät sanat  
                  ‡t Teoksen nimeke

### Osakenttä ‡a

- Sukunimi ja etunimi erotetaan toisistaan pilkulla.
- Etuniminä käytetään vain joko koko etunimeä tai etunimen ensimmäistä kirjainta/etunimien ensimmäisiä kirjaimia.
- Jos etunimestä tallennetaan vain etukirjaimet, jokaisen kirjaimen eteen tulee välilyönti ja jokaisen kirjaimen jälkeen tulee piste (Lewis, C. S.).

### Osakenttä ‡d

- Aikamääreillä tarkoitetaan henkilön syntymä- ja kuolinvuotta.
- Suomalaisten henkilöiden syntymä- ja kuolinvuosia ei saa tallentaa. Huom! Historiallisissa nimissä voidaan elinvuodet jatkossakin tallentaa bibliografisiin tietueisiin, jos kuolinvuosi on 1899 tai varhaisempi

### Osakenttä ‡c

- Muut nimeen tehtävät lisäykset selventävät useimmiten suoraa yksiosaista nimeä.
- Tähän tallennetaan tietoja esim. henkilön syntymä- tai asuinpaikkakunnasta, ammatista tai muista tunnusmerkeistä. Sukunimeen liittyvä, sukulaisuutta osoittava sana, tallennetaan tähän osakenttään. Jos kohteena on fiktiivinen henkilö/olento, osakenttään tallennetaan tieto fikt. (poikkeuksena jumalat, jumalattaret ja epäselvät tapaukset).

### Osakenttä ‡t

- Teosten nimet tallennetaan asiasanoituksen kielellä ja tarvittaessa myös alkuteoksen kielellä.

### *Esim.*

1. 600 14 ‡a Kekkonen, Urho.
2. 600 14 ‡a Lewis, C. S.
3. 600 04 ‡a Aapeli.
4. 600 04 ‡a Birgitta, ‡c pyhä.
5. 600 34 ‡a Limnell, ‡c suku.
6. 600 04 ‡a Aleksanteri I, ‡c Venäjän keisari.
7. 600 14 ‡a Burton, Richard, ‡c Sir.
8. 600 04 ‡a Danny, ‡c taiteilijan nimi.
9. 600 04 ‡a Laika, ‡c koira.

10. 600 14 ‡a Rokka, Antti, ‡c fikt.
11. 600 04 ‡a Isis, ‡c jumalatar.
12. 600 04 ‡a Arthur, ‡c kuningas.
13. 600 04 ‡a Batman, ‡c fikt.
14. 600 04 ‡a Pekka Töpöhäntä, ‡c fikt.
15. 600 04 ‡a Prinsessa Ruusunen, ‡c fikt.
16. 600 14 ‡a Kivi, Aleksis, ‡d 1834-1872. ‡t Seitsemän veljestä.
17. 600 14 ‡a Shakespeare, William. ‡t Kuningas Lear.
18. 600 14 ‡a Shakespeare, William. ‡t King Lear.
19. 600 14 ‡a Hitchcock, Alfred. ‡t Takaikkuna.

## 610 - YHTEISÖNNIMI ASIASANANA

- Yhteisönnimistä suositellaan käytettäväksi yhteisön virallista nimimuotoa.
- Kotimaisten ja kansainvälisten yhteisönnimien auktorisoituja muotoja voi tarkistaa FENNICAsta.
- Kansainvälisten yhteisöjen nimistä käytetään asiasanoituksen kielen mukaista muotoa, kun virallinen muoto on olemassa kyseisellä kielellä.
- Yhteisönnimi tallennetaan aina kenttään 610, ei asiasanakenttään 650.
- Huom! luonnonsuojelualueiden, puistojen (esim. kansallispuistojen, huvipuistojen), urheilukilpailujen, festivaalien yms. nimet tallennetaan kenttään 650.
- Huom! suvun nimi tallennetaan kenttään 600.
- Yhteisönnimien valinnassa noudatetaan Suomalaisia luettelointisääntöjä (Hakutiedot-opas).
- Lyhenteitä ei suositella, ellei kysymyksessä ole vakiintunut lyhenne. Esim.
  - Unesco
  - Akava
- Suomalaisten yhteisöjen nimissä käytetään yleensä isoa kirjainta vain nimen alussa (esim. Kuopion yliopisto). Poikkeuksia esim.
  - Suomen Akatemia
  - Suomen Pankki
  - Suomen Punainen Risti
  - Åbo Akademi
- Englanninkielisessä yhteisönnimessä jokainen merkitsevä sana aloitetaan isolla kirjaimella.
- Huom! alla on lueteltu vain tärkeimmät osakentät – tarkista loput [MARC21-formaatin suomennoksesta](#).

1. indik.      0 – Nimen osien järjestys käänteinen  
                   1 - Hallintoalueen nimi  
                   2 - Nimen osien järjestys suora

2. indik      0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
                   2 – MeSH (Medical Subject Heading)  
                   4 - Lähdeä ei määritelty

Osak.            ‡a Yhteisönnimi  
                   ‡b Alayksikkö  
                   ‡x Lisämääre: asia

Osakenttä ‡b

- Jos yhteisön hierarkia on useampitasoinen, osakenttää ‡b voidaan toistaa.

Osakenttä ‡x

- Osakenttää ‡x voidaan toistaa.

*Esim.*

1. 610 24 ‡a Euroopan unioni.
2. 610 24 ‡a Expo -92.
3. 610 24 ‡a Tampereen yliopisto. ‡b Matemaattisten tieteiden laitos. ‡b Tilastotiede.
4. 610 24 ‡a Beatles (yhtye)
5. 610 24 ‡a Nokia (yhtiö)
6. 610 24 ‡a Helsingin yliopisto ‡x historia.
7. 610 24 ‡a International Association of Geodesy.
8. 610 14 ‡a Ulkoasiainministeriö. ‡b Protokollaosasto.

## 611 - KOKOUKSEN NIMI ASIASANANA

1. indik. 0 – Nimen osien järjestys käänteinen  
1 - Hallintoalueen nimi  
2 - Nimen osien järjestys suora
2. indik 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
2 – MeSH (Medical Subject Heading)  
4 - Lähdeä ei määritetty
- Osak. ‡a Kokouksen tai hallintoalueen nimi  
‡n Kokouksen numero tai muu numerointitieto  
‡d Kokouksen aika  
‡c Kokouksen paikka  
‡x Lisämääre: asia

*Esim.*

1. 611 24 ‡a Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssi.
2. 611 24 ‡a Valtakunnallinen musiikintutkijoiden symposium ‡n (7 : ‡d 2003 : ‡c Turku)

## 630 - TEOKSEN NIMI ASIASANANA

- Teosten nimet tallennetaan asiasanoituksen kielellä ja tarvittaessa myös alkuteoksen kielellä.
- Huom! alla on lueteltu vain tärkeimmät osakentät – tarkista loput MARC21-formaatin suomennoksesta.

1. indik. 0-9 - Lajittelussa ohitettavien merkkien määrä
2. indik 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
2 – MeSH (Medical Subject Heading)  
4 - Lähdeä ei määritetty

- Osak. ‡a Nimeke  
‡p Teoksen osan nimeke  
‡f Teoksen julkaisuaika  
‡l Teoksen kieli- tai muu versio  
‡x Lisämääre: asia

Osakenttä ‡p

- Jos teos jakaantuu osiin monitasoisesti, osakenttää ‡p voidaan toistaa.

Osakenttä ‡x

- Osakenttää ‡x voidaan toistaa.

*Esim.*

1. 630 04 †a Raamattu. †p Vanha testamentti. †p Psalmit †x kommentaarit.
2. 630 04 †a Kalevala, †l ranska.
3. 630 44 †a The Guardian.
4. 630 04 †a Diabetes (aikakauslehti)
5. 630 04 †a Tuntematon sotilas (elokuva) †f (1955)

## ASIASANA (kentät 648 – 655)

- Henkilön- ja yhteisönnimiä ei laiteta näihin kenttiin, vaan niille tarkoitettuihin erillisiin kenttiin.
- Jos ketjussa on usean asiasanaston sanoja, niissä käytetään 2. indikaattorin arvoa 4.
- Paikannimiä voi tallentaa kenttään 650 (osakenttä †z), 651 (osakenttä †a), tai kenttään 653 (osakenttä †a).
- Huom! alla on lueteltu vain tärkeimmät osakentät – tarkista loput [MARC21-formaatin suomennoksesta](#). Kotimaisten asiasanojen osalta on noudatettava Sisällönkuvailuohjeen mukaista tallennusjärjestystä, mutta kopioitujen ulkomaisten asiasanojen osakenttäjärjestys (ja myös 2. indikaattori) suositellaan säilytettäväksi sellaisenaan
- HUOM. luonnonsuojelualueiden, puistojen (esim. kansallispuistojen, huvipuistojen), urheilukilpailujen, festivaalien yms. nimet tallennetaan kenttään 650.

## 648 - AIKAA ILMAISEVA TERMI ASIASANA

- Numeeriset ajanmääreet
- Huom. nämä asiasanat eivät tule Voyagerissa asiasanojen selaushakuun.
- Aikamääreet tallennetaan yleensä vuosikymmenen tai vuosisadan tarkkuudella. Yksittäisiä vuosia tallennetaan harvoin (poikkeus: historialliset tapahtumat).
- Jos kysymyksessä on useamman vuosisadan kattava jakso, vuosisadat hajotetaan indeksoinnissa.

1. indik. Määrittelemätön

2. indik. 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
2 - MeSH (Medical Subject Headings)  
4 - Vapaa (kirjastokohtainen) asiasana. Huom! Numeeriset aikaa ilmaisevat termit voi aina merkitä YSAn asiasanoiksi (ks. esimerkit)  
7 - Sanaston lyhenne osakentässä †2

Osak. †a Aikaa ilmaiseva termi (numeerinen ajanmääre)  
‡2 Sanaston lyhenne [[ks. liite 2](#)]

*Esim.*

648\_7 †a 1700-luku †2 ysa  
648\_7 †a 1960-luku †2 ysa  
648\_7 †a 1920-1970-luku †2 ysa  
648\_7 †a 1917 †2 ysa  
648\_7 †a 1800-1809 †2 ysa  
648\_7 †a 7500 eKr. -1300 †2 ysa

## 650 - KONTROLLOIDUN ASIASANASTON ASIASANA

1. indik. Määrittelemätön

2. indik. 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
2 - MeSH (Medical Subject Headings)

- 4 - Asiasanastoa ei ole määritelty. Asiasana on peräisin kontrolloidusta asiasanastosta tai auktoriteettitiedostosta, mutta mikään muista indikaattoriarvoista tai osakentän ‡2 koodeista ei ole sille soveltuva. (Käytetään, jos ketjussa on useitten asiasanastojen sanoja.)
- 7 - Sanaston lyhenne osakentässä ‡2

Osak. ‡a Asiasana  
 ‡x Toinen asiasana (MeSH-asiasanoissa aiheaspekti)  
 ‡z Lisämääre: maantieteellinen nimi  
 ‡y Lisämääre: aika  
 ‡2 Sanaston lyhenne [[ks. liite 2](#)]

Osakenttä ‡x

- Osakenttää ‡x voi toistaa.

Osakenttä ‡z (vrt. kenttä 651)

- Osakenttään ‡z tallennetaan maantieteelliset nimet (Huom! maiden ryhmänimet kuten EU-maat, arabimaat, kehitysmaat jne. tallennetaan osakenttään ‡a tai ‡x).
- Hierarkia laajemmasta suppeampaan, esim. 650\_7 ‡a paikallishistoriat ‡z Helsinki ‡z Kallio ‡2 ysa.
- Maantieteellisiä nimiä voivat olla mm. maanosien, valtioiden, kaupunkien, kuntien, kylien, järvien, tunturien nimet (ks. tarkemmin kenttä 651).
- Osakenttää ‡z voi toistaa.
- Jos maantieteellisellä nimellä on asiasanoituksen kielellä vastine, käytetään sitä asiasanana.
- Maantieteellisiä nimiä löytyy VESA-verkkosanastosta (<http://vesa.lib.helsinki.fi/>).
- Huom! jos kirjasto ei ketjuta, maantieteelliset nimet laitetaan aina kenttään 651.

Osakenttä ‡y

- Osakenttään ‡y tallennetaan numeeriset ajanmääreet, sanalliset ajanmääreet (esim. rautakausi, keskiaika) viedään joko osakenttään ‡a tai ‡x.
- osakenttää ‡y voi toistaa.
- Aikamääreet tallennetaan yleensä vuosikymmenen tai vuosisadan tarkkuudella. Yksittäisiä vuosia tallennetaan harvoin (poikkeus: historialliset tapahtumat).
- Jos kysymyksessä on useamman vuosisadan kattava jakso, vuosisadat hajotetaan indeksoinnissa. Toimii oikeastaan vain silloin kun ei ketjuteta.
- Huom! jos kirjasto ei ketjuta, numeerinen ajanmääre tallennetaan kenttään 648.

Asiasanaston asiasana, muut kuin LCSH, MeSH

2. indik. 7

- Jos asiasana on asiasanaston asiasana, 2. indikaattorin arvoksi tulee 7 ja osakenttään ‡2 tulee käytetyn asiasanaston lyhenne (ks. liite 2).

*Esim.*

1. 650\_7 ‡a jätteet ‡x käsittely ‡2 ysa
2. 650\_7 ‡a taloushistoria ‡z Pohjoismaat ‡y 1700-luku ‡y 1800-luku ‡2 ysa
3. 650\_7 ‡a matkakertomukset ‡z Ranska ‡z Provence ‡2 ysa
4. 650\_7 ‡a saamelaiset ‡2 ysa
5. 650\_7 ‡a 1960-luku ‡2 ysa
6. 650\_7 ‡a punk ‡x historia ‡z Iso-Britannia ‡y 1970-luku ‡2 ysa
7. 650\_7 ‡a Ilosaarirock ‡y 2007 ‡2 ysa
8. 650\_7 ‡a Kalevan kisat ‡2 ysa
9. 650\_7 ‡a Patvinsuon kansallispuisto ‡2 ysa
10. 650\_7 ‡a Google ‡2 ysa
11. 650\_7 ‡a Wikipedia ‡2 ysa
12. 650\_7 ‡a YouTube ‡2 ysa

13. 650\_7 †a Web 2.0 †2 ysa
14. 650\_7 †a Titanic (laiva) †2 ysa
15. 650\_7 †a katt †x beteende †2 allars
16. 650\_7 †a vetenskapliga bibliotek †2 allars
17. 650\_7 †a Vetenskapliga bibliotek †2 sao
18. 650\_7 †a taloudellinen kasvu †2 helecon
19. 650\_7 †a industrial growth †2 helecon
20. 650\_7 †a maanviljely †2 agrofors
21. 650\_7 †a oikeushistoria †z Espanja †2 eks
22. 650\_7 †a lihaskartoitus †2 lua
23. 650\_7 †a tangot †z Argentiina †2 musa
24. 650\_7 †a hoidon vaikuttavuus †2 finmesh
25. 650\_7 †a lasten hoitotyö †2 hoidokki

## MeSH-asiasana

### 2. indik. 2

- Jos asiasana on MeSH-termistön asiasana, 2. indikaattorin arvoksi tulee 2.
- MeSH-päätermin yhteyteen liitettävä aiheaspekti (Subheadings) tallennetaan osakenttään †x. 650\_2 †x -osakenttää ei voi toistaa. Päätermi on tarvittaessa toistettava ja siihen on lisättävä uusi aiheaspektitermi. Jos aiheaspekteja tarvitsee enemmän kuin kolme, niin käytetään pelkästään päätermiä.
- Päätermiin liittyvät subheadingit ovat ainoastaan aiheaspekteja ilmaisevia termejä. Maantieteelliset nimet, kielet ja ikää ilmaisevat asiasanat tallennetaan erillisiin kenttiin tai ilmaistaan muualla tietueessa. Maantieteelliset MeSH-termit tallennetaan kenttään 651\_2.

#### *Esim.*

1. 650\_2 †a Skin Diseases †x diagnosis.  
650\_2 †a Adolescent.
2. 650\_2 †a Heart Defects, Congenital †x etiology.  
651\_2 †a Finland †x epidemiology.
3. 650\_2 †a Health Services †x economics.  
650\_2 †a Health Services †x trends.
4. 650\_2 †a Power (Psychology)

Julkaisutyypit (Publication Type) tallennetaan kenttään 655\_2 (esim. 655\_2 †a Academic Dissertations).

## 651 - MAANTIETEELLINEN NIMI ASIASANANA

- Maantieteellisiä nimiä voivat olla esim.
  - o maanosat
  - o maat, valtiot
  - o alueiden yhteisnimet, esim., Lähi-itä, Pohjoiskalotti
  - o läänit, maakunnat, kaupungit, kunnat, kaupunginosat, kylät, kadunnimet
  - o vesistöt, meret, järvet, joet
  - o vuoristot, tunturit, vaarat
  - o historialliset paikannimet, esim. Akaa, Itävalta-Unkari, Bysantti, Vanha Suomi
- Huom! maiden ryhmänimet kuten EU-maat, arabimaat, kehitysmaat jne. tallennetaan kenttään 650 osakenttään †a tai †x.
- Hierarkia laajemmasta suppeampaan, esim. 651\_7 †a Helsinki †z Kallio †2 ysa.

- Jos maantieteellisellä nimellä on asiasanoituksen kielellä vastine, käytetään sitä asiasanana.
- Maantieteellisiä nimiä löytyy VESA-verkkosanastosta <http://vesa.lib.helsinki.fi/>.
- Suositeltavaa on käyttää YSAn ja Allärsin auktorisoituja ketjuja maantieteellisissä nimissä, mutta muissa se ei ole välttämätöntä.
- Suomenkieliset maantieteelliset nimet merkitään YSAn asiasanoiksi, ruotsinkieliset Allärsin asiasanoiksi (elleivät ne sisälly johonkin erikoissanastoon). Esim. 651\_7 †a Tukholma †2 ysa.

1. indik. Määrittelemätön

2. indik. 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
 2 - MeSH (Medical Subject Headings)  
 4 - Asiasanastoa ei ole määritelty. Asiasana on peräisin kontrolloidusta asiasanastosta tai auktoriteettitiedostosta, mutta mikään muista indikaattoriarvoista tai osakentän †2 koodeista ei ole sille soveltuva.  
 7 - Sanaston lyhenne osakentässä †2

Osak. †a Asiasana  
 †z Lisämääre: maantieteellinen nimi  
 †x Lisämääre: asia  
 †y Lisämääre: aika  
 †2 Sanaston lyhenne [ks. liite 2.]

- Osakenttiä †x, †z, †y voi toistaa.

*Esim.*

651\_7 †a Ruotsi †x historia †y 1700-luku †2 ysa  
 651\_7 †a Tukholma †2 ysa  
 651\_7 †a Ilomantsi †z Möhkö †2 ysa  
 651\_7 †a Pyhäjärvi †z Säskylä †2 ysa  
 651\_2 †a Finland †x epidemiology.  
 651\_0 †a Finland.

## 653 - KONTROLLOIMATON HAKUTERMI

- Hakutermit, jotka eivät ole peräisin kontrolloidusta asiasanastosta (ns. vapaat asiasanat)
- Huom. nämä hakutermit eivät tule Voyagerissa asiasanojen selaushakuun

1. indik. Hakutermin taso ( \_ - Tieto puuttuu)

2. indik. Termin tyyppi (0 – Asiasana)

Osak. †a Kontrolloimaton termi (voi toistaa)  
 †9 tech (tekniikan asiasanat), ENNAKKOTIETO (tekijän/julkaisijan antamat asiasanat kansallisbibliografiassa), stat (Tilastokirjaston käytössä)

*Esim.*

653\_0 †a teemamatkailu †a Ruotsi  
 653\_0 †a älykkäät rakennukset †a seniorit  
 653\_0 †a distressi †9 ENNAKKOTIETO  
 653\_0 †a väriennusteet

## 655 - AINEISTON LAJITYYPPI / MUOTO HAKUTERMINÄ

- Asiasanat, jotka kuvaavat aineiston lajityyppiä (genreä), muotoa ja/tai fyysisiä ominaisuuksia
- Tähän kenttään syötetyt asiasanat tulevat Voyagerissa mukaan asiasanojen selaushakuun.
- Huom. Fennica asiasanoittaa tähän kenttään vain kausijulkaisujen lehtityypit

1. indik. Määrittelemätön
2. indik. 0 - LCSH (Library of Congress Subject Heading)  
2 - MeSH (Medical Subject Headings)  
4 - Asiasanastoa ei ole määritelty. Asiasana on peräisin kontrolloidusta asiasanastosta tai auktoriteettitiedostosta, mutta mikään muista indikaattoriarvoista tai osakentän ‡2 koodeista ei ole sille soveltuva.  
7 - Sanaston lyhenne osakentässä ‡2
- Osak. ‡a Lajityyppiä/muotoa kuvaava termi tai fokustermi  
‡2 Sanaston lyhenne [ks. liite 2.]

*Esim.*

655\_7 ‡a muotilehdet ‡2 ysa  
655\_7 ‡a väitöskirjat ‡2 ysa  
655\_7 ‡a CD-ROM-levyt ‡2 ysa

### MeSH-asiasana

2. indik. 2

Mesh-termien Publication Type-asiasanat, niiden muoto ja käyttökohde selviää luettelosta *Publication Characteristics (Publication Types) - Scope Notes*, osoitteessa:

<http://www.nlm.nih.gov/mesh/pubtypes2008.html>.

Myös MeSH Descriptor Data -tiedostosta löytyvät Publication Type-termit kuten muutkin sallitut ja käytettävissä olevat MeSH-termit. Termiin EI LIITETÄ lisämäärettä [Publication Type] kuten oli aikaisempi käytäntö.

*Esim.*

655\_2 ‡a Biography.  
655\_2 ‡a Academic Dissertations.  
655\_2 ‡a Practice Guideline.

## MUUT SISÄLLÖNKUVAI LUKENTÄT (kentät 654, 656-662)

FORMAATTI IN SISÄLTÄVÄT MYÖS SISÄLLÖNKUVAI LUKENTÄT 654 JA 656-662, JOITA EI TÄSSÄ VAIHEESSA SUOSITELLA KÄYTETTÄVÄKSI.

Ks. kenttien tarkemmat tiedot [MARC21-formaatin suomennoksesta](#).

654 - FASETTIANALYSOITU ASI ASANA  
656 - AMMATTI HAKUTERMINÄ  
657 - TAPAHTUMA TAI TOIMINTO HAKUTERMINÄ  
658 - OPINTO-OHJELMAN TAI KURSSIN TAVOITTEET HAKUTERMINÄ  
662 - HIERARKKINEN MAANTIETEELLINEN NIMI ASI ASANANA

# LIITE 1: Luokitusjärjestelmiä<sup>3</sup>

Association of Computing Machinery -luokitus (ACM)

<http://www.acm.org/class/>

- Julkaistiin 1964
- 1982 täysin uudistettu versio
- Viimeisin versio 1998

DEWEY-luokitus (DDC)

<http://connexion.oclc.org/> [vaatii käyttäjätunnuksen ja salasanan]

- 1. painos 1876
- 22. laitos 2003
- Sekä painettu että sähköinen versio
- Ylläpitäjä: OCLC

Library of Congress -luokitus (LCC)

<http://www.loc.gov/catdir/cpsolcco/lcco.html>

Mathematics Subject Classification

<http://www.ams.org/msc/>

- Ylläpitäjä: American Mathematical Society
- ent. American Mathematical Society -luokitus (AMS)

National Library of Medicine Classification (NLM)

<http://wwwcf.nlm.nih.gov/class/>

- 1948, viimeinen painettu versio 5th rev. ed. 1999
- 2002 alkaen ainoastaan sähköisenä
- kattaa lääketieteen ja sen lähialat
- PDF:nä sivulta [http://www.nlm.nih.gov/class/terms\\_cond.html](http://www.nlm.nih.gov/class/terms_cond.html)

UDK : yleinen kymmenluokitus

- 1895, Paul Otlet ja Henri La Fontaine
- Ylläpitäjä: UDC Consortium, UDCC Haagissa
- Painetut versiot
  - Täydellinen, keskipitkä ja lyhennetty laitos
  - FENNICAn monografia-aineistossa käytetty UDK-luokitus ja hakemisto:  
[http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/fennica\\_udkkaavio.htm](http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/fennica_udkkaavio.htm)  
[http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/fennica\\_udkhakemisto.htm](http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/fennica_udkhakemisto.htm)
- Sähköiset versiot
  - UDC MRF : UDC Master Reference File
  - 1993, englanninkielinen
  - 65 000 luokkaa ja laaja sanasto
  - Uusi versio vuosittain
  - Käytössä teknillisissä korkeakouluissa, joissa sanastoon on lisätty UDK:n suomalainen aakkosellinen hakemisto ja Eila Helinin uudistetun hakemiston sanat
  - Käytettävissä TTY:n verkossa: <http://butler.cc.tut.fi/triphom/udc/welcome.html>. Hakua voi jatkaa TUTCAT-tietokantaan.
- Kirjastoissa on käytössä erityyppisiä UDK-laitoksia. Yleisimmin käytössä on Suomalainen, lyhennetty laitos, 3.uud.p. 1983
  - aakkosellinen hakemisto 1985
  - lisälehtiä 1992 asti
  - suomenkielisen laitoksen kehitystä ei enää ylläpidetä

Yleisten kirjastojen luokitus (YKL)

Verkko-YKL: <http://ykl.kirjastot.fi/>

- FENNICAn, useiden ammattikorkeakoulukirjastojen ja yleisten kirjastojen käyttämä luokitus
- Dewey-luokituksen suomalainen mukaelma
- 1. laitos ilmestyi v. 1925 nimellä Luokitusopas kirjallisuutta varten
- Viimeisin painettu laitos v. 2005
- Luokituksesta on olemassa verkossa myös ruotsin- ja englanninkieliset versiot
- Ylläpitäjä: Helsingin kaupunginkirjasto yhdessä LUU-työryhmän kanssa (LUU-työryhmässä on edustajia yleisistä kirjastoista, Kansalliskirjastosta ja BTJ Kirjastopalvelusta)
- Yhteyshenkilö: [yrjo.lindegren@hel.fi](mailto:yrjo.lindegren@hel.fi)

---

<sup>3</sup> Tiedot päivitetty 2.11.2010

## LIITE 2: Asiasanastojen lyhenteet kentissä 650 ja 651 (2. indikaattorin arvo 7, osakenttä ‡2)

Suomessa käytetyille asiasanastoille MARC:in Sources-koodistossa annettuja asiasanastolyhenteitä (<http://www.loc.gov/marc/relators/relasour.html#rela600b>). Sanastojen www-osoite- ym. tarkemmat tiedot löytyvät liitteestä 3.

agrofors	Agriforest (Maatalous ja metsäalan sanasto)
allars	Allärs (Allmän tesaurus på svenska)
atla	ATLA Religion Index
bella	Bella (Specialtesaurus för fiktivt material)
cabt	CAB Thesaurus
cilla	Cilla (Specialtesaurus för musik)
drama	Drama (Specialtesaurus för teater och dans)
eclas	ECLA thesaurus
eks	Eduskunnan kirjaston asiasanasto
finmesh	FinMeSH (Medical Subject Headings suomeksi)
georeft	GeoRef thesaurus
helecon	HELECON-tietokantojen BILD/FINP/THES asiasanasto
hoidokki	Hoidokki: hoitotyön asiasanasto
inist	INIS: thesaurus
inspect	Inspec Thesaurus
kaa	Kasvatusalan asiasanasto
kaunokki	Kaunokki (Fiktiivisen aineiston asiasanasto)
kitu	Kirjallisuudentutkimuksen asiasanasto [on LC:n listalla, ei vielä "aukea" Voyagerissa]
kta	Kielitieteen sanasto
ktpt	Kirjasto- ja tietopalvelualan tesaurus
ktta	Käsi- ja taideteollisuuden asiasanasto
kula	Kulttuurien tutkimuksen asiasanasto [on LC:n listalla, ei vielä "aukea" Voyagerissa]
lua	Liikunnan ja urheilun asiasanasto
mar	Merenkulkualan asiasanasto [on LC:n listalla, ei vielä "aukea" Voyagerissa]
masa	Museoalan sanasto
musa	MUSA (Musiikin asiasanasto)
opms	Opetusministeriön asiasanasto
peri	Perinnetieteen sanasto (ei käytössä, ks. kula)
pha	Puolustushallinnon asiasanasto
psychit	Thesaurus of Psychological Index Terms
sao	Svenska ämnesord
sosa	Sosiaalialan sanasto
taika	Taideteollisuuden asiasanasto
tlka	Työväenliikkeen kirjaston asiasanasto
trtsa	Teatterin ja tanssin asiasanasto
ttka	Teologisen tiedekunnan kirjaston asiasanasto
ysa	YSA (Yleinen suomalainen asiasanasto)

## LIITE 3: Asiasanastoja<sup>4</sup>

### Yleissanastoja

Allärs : allmän tesaurus på svenska

<http://vesa.lib.helsinki.fi/allars/>

<http://onki.fi/fi/browser/overview/allars>

- ‡2 allars
- YSAn ruotsinkielinen laitos
- Sisältää lähes 25 000 asiasanaa
- Ylläpitäjä: Kansalliskirjasto yhteistyössä Åbo Akademis biblioteketin kanssa
- Allärsistä puuttuu YSAn vapaan indeksoinnin sanaryhmien termien käännöksiä
- Yhteyshenkilö: [ringa.sandelin@abo.fi](mailto:ringa.sandelin@abo.fi)

Library of Congress Subject Headings (LCSH)

- <http://authorities.loc.gov/>
- Yli 270 000 asiasanaa ja viitettä
- Valmiit ketjut

Svenska ämnesord

<http://www.kb.se/katalogisering/Svenska-amnesord/>

- ‡2 sao
- Pohjautuu SAB:n (ruotsalainen luokitusjärjestelmä) hakemistoon
- Valmiit ketjut
- Suurimmassa osassa sanoista ei ole tesaurus-suhteita

YSA : yleinen suomalainen asiasanasto

<http://vesa.lib.helsinki.fi/ysa/>

<http://onki.fi/fi/browser/overview/ysa>

- ‡2 ysa
- Sisältää lähes 30 000 asiasanaa, joista maantieteellisiä nimiä on n. 5000
- Kartunta n. 1000 termiä/vuosi
- Sanasto kattaa kaikki tiedonalat, mutta eksaktien tieteiden termeistä sanastossa on vain yleisimpiä käsitteitä
- Ruotsinkielinen laitos: Allärs
- Ylläpitäjä: Kansalliskirjasto
- Yhteyshenkilö: [eeva.karki@helsinki.fi](mailto:eeva.karki@helsinki.fi)

### Erikoissanastoja

Agriforest : Viikin kampuskirjaston elektroninen asiasanasto (Viikki Campus Library electronic thesaurus)

<http://www-db.helsinki.fi/agriforest/>

- ‡2 agrofors
- Sisältää n. 7000 asiasanaa
- Alat: maatalous, metsä- ja puuala, elintarvikeala, kotitalous- ja kuluttaja-ala ja ympäristöala
- Kielet: suomi ja englanti
- Kasvilajien, kasvitautien ja tuhoeläinten tieteellisiä nimiä
- Asiasanoista hakuyhteys eIIKKI-kirjallisuusviitetietokantaan
- Ylläpitäjä: Helsingin yliopiston kirjasto. Viikin kampuskirjasto
- Yhteyshenkilö: [paivi.lipsanen@helsinki.fi](mailto:paivi.lipsanen@helsinki.fi)

ATLA : religion index : thesaurus

- ‡2 atla

---

<sup>4</sup> Tiedot päivitetty 17.11.2011

Bella : Specialtesaurus för fiktivt material  
<http://kaunokki.kirjastot.fi/sv-FI/>

- ‡2 bella
- Painettu laitos v. 2004
- Kaunokin ruotsinkielinen laitos
- Ylläpitäjä: Helsingin kaupunginkirjasto
- Yhteyshenkilö: yrjo.lindegren@helsinki.fi

CAB Thesaurus : Commonwealth Agricultural Bureaux  
<http://www.library.mmu.ac.uk/eresource/rbcababs.html>

- ‡2 cabt
- Vuodesta 1973-
- Alat: maanviljely, metsänhoito, terveydenhuolto, ravitsemus
- Ylläpitäjä: Manchester Metropolitan University

Cilla : specialtesaurus för musik

<http://vesa.lib.helsinki.fi/musa/>  
<http://onki.fi/fi/browser/overview/musa>

- ‡2 cilla
- Sisältää n. 900 asiasanaa
- MUSAn ruotsinkielinen laitos
- Ylläpitäjä: Kansalliskirjasto
- Yhteyshenkilö: [ulla.ikaheimo@helsinki.fi](mailto:ulla.ikaheimo@helsinki.fi)

Drama : specialtesaurus för teater och dans

- ‡2 drama
- Painettu laitos v. 1998
- Teatterin ja tanssin asiasanaston ruotsinkielinen laitos
- Sisältää n. 650 asiasanaa
- Ylläpitäjä: Teatterikorkeakoulun kirjasto
- Yhteyshenkilö: [hellevi.hakala@teak.fi](mailto:hellevi.hakala@teak.fi)

Eduskunnan kirjaston asiasanasto (Library of Parliament Subject Headings)

<http://www.eduskunta.fi/kirjasto/EKS/>

- ‡2 eks
- Sisältää n. 4000 asiasanaa
- Alat: oikeustieteet, politiikantutkimus, hallinto
- Kielet: suomi, ruotsi ja englanti
- Asiasanoista hakuyhteys SELMA-tietokantaan
- Ylläpitäjä: Eduskunnan kirjasto
- Yhteyshenkilö: [marja.oksa-pallasvuo@eduskunta.fi](mailto:marja.oksa-pallasvuo@eduskunta.fi)

Eurooppalainen kasvatusalan tesaurus (European Education Thesaurus)

[http://ktl.jyu.fi/arkisto/unescochair/AL\\_FI\\_P1.PDF](http://ktl.jyu.fi/arkisto/unescochair/AL_FI_P1.PDF)

[http://ktl.jyu.fi/arkisto/unescochair/AL\\_FI\\_P2.PDF](http://ktl.jyu.fi/arkisto/unescochair/AL_FI_P2.PDF)

- 12 kieltä
- Sisältää n. 3000 asiasanaa
- Kehitetty Euroopan yhteisöjen komission ja Euroopan neuvoston yhteistyönä
- Käytetään laajasti eurooppalaisten kasvatus- ja koulutusalan indeksoinnissa
- Voi tulostaa haluamansa kieliversio ilmaiseksi (vaatii rekisteröinnin)

FinMeSH, ks. myös MeSH

<http://www.terkko.helsinki.fi/termix/>

<http://onki.fi/fi/browser/overview/mesh> (vuoden 2007 versio)

- ‡2 finmesh
- Ylläpitäjä: Duodecim
- Yhteyshenkilö: peter.nyberg@duodecim.fi

GeoRef thesaurus

- ‡2 georeft
- Alexandria, VA: American Geological Institute

Geosanasto (Geologic Index Terms used in GTK)

<http://info.gsf.fi/info/asiasanasto.html>

- Kielet: suomi, englanti, ranska, saksa, italia, espanja, venäjä, ruotsi
- Geologiset asiasanat ja maantieteelliset paikannimet
- Käytettävissä Geologian tutkimuskeskuksen tietokannassa, johon termistä hakuyhteys
- Ylläpitäjä: Geologian tutkimuskeskus

HELECON-tietokantojen BILD/FINP/THES asiasanasto

<http://web.lib.hse.fi/FI/helevoc/>

- ‡2 helecon
- Kielet: suomi ja englanti
- Ylläpitäjä: Aalto-yliopiston kirjasto, Töölö
- Yhteystiedot: [library@hse.fi](mailto:library@hse.fi)

Hoidokki: hoitotyön asiasanasto

<http://www.hoidokki.fi/>

- ‡2 hoidokki
- Kielet: suomi, ruotsi ja englanti
- Ylläpitäjä: Sairaanhoidajien koulutussäätiö (SHKS)

Ilmatieteen laitoksen kirjaston asiasanasto (moniste)

- Julkaisija: Ilmatieteen laitoksen kirjasto
- Ylläpito lopetettu v. 1999

INIS: thesaurus

- ‡2 inist
- Vienna: International Atomic Energy Agency

Inspect Thesaurus

- ‡2 inspect
- Ylläpitäjä: Institution of Electrical Engineers, London

Kalatalousalan asiasanasto (moniste)

- Ylläpitäjä: Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Kasvatusalan asiasanasto (moniste)

- ‡2 kaa
- Kielet: suomi ja englanti
- Ylläpito lopetettu v. 1998

Kaunokki : Fiktiivisen aineiston asiasanasto

<http://kaunokki.kirjastot.fi/>

- ‡2 kaunokki
- Painettu laitos v. 2000
- Ruotsinkielinen laitos: Bella
- Ylläpitäjä: Helsingin kaupunginkirjasto
- Yhteyshenkilö: yrjo.lindegren@helsinki.fi

Kielitieteen asiasanasto (Thesaurus for Linguistics)

<http://www.kotus.fi/kirjasto/asiasanasto.shtml>

- ‡2 kta
- Kielet: suomi, englanti, viro, saksa
- Ylläpitäjä: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
- Yhteyshenkilö: [anna-liisa.kristiansson-seppala@kotus.fi](mailto:anna-liisa.kristiansson-seppala@kotus.fi)

Kirjallisuudentutkimuksen asiasanasto (Thesaurus for Literary Studies)

<http://www.finlit.fi/kitu/>

- ‡2 kitu
- Kielet: suomi ja englanti
- Ylläpitäjä: Suomalaisen kirjallisuuden seura
- Yhteyshenkilö: [eeva-liisa.haanpaa@finlit.fi](mailto:eeva-liisa.haanpaa@finlit.fi)

Kirjasto- ja tietopalvelualan sanasto

- ‡2 ktpt
- Painettu laitos v. 1991
- Ylläpito lopetettu

## Kulttuurien tutkimuksen asiasanasto (Thesaurus for Folk Culture Studies)

<http://www.finlit.fi/kula/>

- ‡2 kula
- Kielet: suomi ja englanti
- Painettu versio: Perinnetieteiden asiasanasto, 1994
- Ylläpitäjä: Suomalaisen kirjallisuuden seura
- Yhteyshenkilö: [kristiina.nayho@finlit.fi](mailto:kristiina.nayho@finlit.fi)

## Käsi ja taideteollisuuden asiasanasto

<http://www.designkuopio.fi/kirjasto/asiasanasto/>

- ‡2 kttä
- Ylläpitäjä: Kuopion muotoiluakatemia

## LAPPONICA-asiasanasto

<http://www.lapponica.net/sanasto2.htm>

- Kielet: suomi ja saame
- Ylläpitäjä: Lapin maakuntakirjasto

## Liikunnan ja urheilun asiasanasto

<http://www.likes.fi/fi/tietopalvelu/asiasanat.html>

- ‡2 lua
- Sisältää n. 2000 asiasanaa
- Painettu laitos v. 1997
- Ylläpito lopetettu v. 2005

## List of Journals Indexed : Subject heading list

- Ks. MeSH

## Matkailualan asiasanasto

<http://www.uef.fi/mat/asiasanasto>

- Julkaisija: Matkailualan tietokeskus
- Ylläpito lopetettu v. 2009

## Medical Subject Headings (MeSH)

<http://www.nlm.nih.gov/mesh/MBrowser.html>

- <http://onki.fi/fi/browser/overview/mesh> (vuoden 2007 versio) Sisältää n. 23 000 asiasanaa (MeSH Main Headings, 151000 lisätermiä (Supplementary Concept), 112000 ohjaustermiä (Entry terms) ja 24000 rinnakkaistermiä (See also), 83 tarkentavaa aspektitermiä (Subheadings/Qualifiers) sekä maantieteelliset termit (Geographic Locations) ja julkaisutyypit (Publication Types)
- Julkaistaan vuosittain
- Verkossa haettavissa myös PubMedin MeSH Databasen kautta <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=mesh>
- Ylläpitäjä: National Library of Medicine (USA)
- MeSHin kieliversioita:
  - FinMeSH
  - ‡2 finmesh <http://www.terkko.helsinki.fi/termix/>
    - Ylläpitäjä: Duodecim
    - Yhteyshenkilö: [peter.nyberg@duodecim.fi](mailto:peter.nyberg@duodecim.fi)
  - SweMeSH (ei käytössä LINDA-kirjastoissa) [http://mesh.kib.ki.se/swemesh/swemesh\\_se.cfm](http://mesh.kib.ki.se/swemesh/swemesh_se.cfm)
    - Suora hakuyhteys useisiin tietokantoihin (SveMed, PibMed, MINK, Libris, NLM Gateway)
    - Ylläpitäjä: Karolinska institutet (Ruotsi)
- Lisäksi ilmestyy List of Journals Indexed, joka sisältää lehdissä käytetyt aihealueet : Subject heading list. <http://www.nlm.nih.gov/tsd/serials/lji.html>

#### Merenkulkualan asiasanasto (MariTerm)

<http://merisanasto.kyamk.fi/index.php>

- ‡2 mar
- Sisältää n. 1300 asiasanaa
- Kielet: suomi, englanti, ruotsi (termeistä osalla vain suomenkielinen muoto)
- Ylläpitäjät: Kotkan merikirjasto, Turun yliopiston merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen kirjasto, Satakunnan ammattikorkeakoulun Rauman merenkulun kirjasto, Merimuseo, Merisotakorkeakoulun kirjasto, Merenkulkulaitoksen kirjasto

#### Museoalan asiasanasto (MASA)

<http://www.nba.fi/fi/masaetusivu>

- ‡2 masa
- Ylläpitäjä: Museovirasto
- Yhteyshenkilö: [johanna.lilja@nba.fi](mailto:johanna.lilja@nba.fi)

#### MUSA : musiikin asiasanasto

<http://vesa.lib.helsinki.fi/musa/>

<http://onki.fi/fi/browser/overview/musa>

- ‡2 musa
- Sisältää n. 900 asiasanaa
- Ylläpitäjä: Kansalliskirjasto
- Yhteyshenkilö: [ulla.ikaheimo@helsinki.fi](mailto:ulla.ikaheimo@helsinki.fi)

#### Opetusministeriön asiasanasto

- ‡2 opms
- Ylläpitäjä: Opetusministeriön kirjasto
- Yhteyshenkilö: [leena.granholm@minedu.fi](mailto:leena.granholm@minedu.fi)
- Opetusministeriön asiasanasto sisältyy Valtioneuvoston asiasanastoon  
<http://www.yso.fi/onki3/>

#### Perinnetieteiden asiasanasto

Verkkoversio: Kulttuurien tutkimuksen asiasanasto <http://www.finlit.fi/kula/>

- ‡2 kula (‡2 peri ei käytössä)
- Kielet: suomi ja englanti
- Ylläpitäjä: Suomalaisen kirjallisuuden seura

#### Puolustushallinnon asiasanasto

<http://www.puhaas.net/>

- ‡2 pha
- Ylläpitäjä: Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto

#### Sociological Abstracts Thesaurus

<http://www.csa.com/factsheets/supplements/sociothes.php>

‡2 socio

- CSA Sociological Abstracts -tietokannan tesaurus
- ent. Thesaurus of Sociological Indexing Terms

#### Sosiaalialan sanasto

- ‡2 sosa
- Painettu laitos v. 1998
- Ylläpitäjä: Lastensuojelun keskusliitto

#### Suomen kuntaliiton sanasto

<http://kirjasto.kuntaliitto.fi:81/fin/search.htm>

- Ylläpitäjä: Suomen kuntaliiton kirjasto
- Yhteyshenkilö: [eila.vainikka@kuntaliitto.fi](mailto:eila.vainikka@kuntaliitto.fi)

#### Taideteollisuuden asiasanasto

- ‡2 taika
- Painettu laitos v. 1995, jonka jälkeen sanastoa ei ole ylläpidetty
- Julkaisija: Taideteollisen korkeakoulun kirjasto

#### Teatterin ja tanssin asiasanasto

- ‡2 trtsa
- Painettu laitos v. 1995
- Sisältää n. 650 asiasanaa
- Ruotsinkielinen versio: Drama
- Ylläpitäjä: Teatterikorkeakoulun kirjasto
- Yhteystiedot: [library@teak.fi](mailto:library@teak.fi)

#### Teologinen asiasanasto

<http://apumatti.helsinki.fi/lcms.php?am=20836-20836-1&page=20857>

- ‡2 ttka
- Aikaisempi nimi: Teologisen tiedekunnan kirjaston asiasanasto
- Ylläpitäjä: Helsingin yliopiston kirjasto. Keskustakampuksen kirjasto

#### Työväenliikkeen kirjaston asiasanasto (moniste)

- ‡2 tlka
- Julkaisija: Työväenliikkeen kirjasto
- Ylläpito lopetettu

#### Valokuvausalan ontologia - VALO

<http://www.yso.fi/onki3/fi/overview/valo>

- Ylläpitäjä: Suomen valokuvataiteen museo
- Valokuvausalan ontologia (n. 2000 termiä) perustuu Valokuvan asiasanastoon. Asiasanasto ei ole enää verkossa